

Ο ΝΟΥΜΑΣ

ΒΓΑΙΝΕΙ ΚΑΘΕ ΚΥΡΙΑΚΗ

ΣΥΝΤΡΟΜΗ

Γιὰ τὴν Ἑλλάδα Δρ. 10. — Γιὰ τὸ Ἑξωτερικὸ
Φρ. 10

20 λεπτά τὸ φύλλο λεπτά 20

ΒΙΣΚΕΤΑΙ: Στὰ κιάκια τῆς Πλατείας Συντάγματος, Ὁμόνοιας, Ὑπουργείου Οἰκονομικῶν, Σταθμοῦ Τροχιόδρομου (Ὁφθαλμιατρεῖο), Βουλῆς, Σταθμοῦ ὑπόγειου Σιδηρόδρομου (Ὁμόνοια), στὸ καπνοπωλεῖο Μανωλακάκη (Πλατεία Στουρνάρα, Ἐξάρχεια) στὰ βιβλιοπωλεῖα «Ἐστίας» Γ. Κολάρου καὶ Σακέτου (δόδος Σταδίου, ἀντικρὺ στὴ Βουλὴ).

Ἡ συντρομὴ πληρώνεται μπροστὰ κ' εἶναι ἐνὸς χρόνου πάντα.

ΦΑΙΝΟΜΕΝΑ

ΚΑΙ

ΠΡΑΜΑΤΑ

ΠΟΙΑ

εἶναι τὰ ἡθικά καὶ ποιά τὰνῆθικά ἔργα ποὺ παίζονται στὰ καλοκαιριάτικα θέατρα; Ζήτημα σπουδαῖο ποὺ πάνον σ' αὐτὸ γραφτήκανε μερικὰ ἄρθρα, ἀκουστήκανε μερικὲς γνώμες, εἶπε κι ὁ κ. Ἀμπελᾶς τὴ γνώμη του κ' εἶσι συχάσαμε. Ὁ Λάσκαρης μίλησε ἐμπορικὰ καὶ πολὺ σωστά· «δὲν, εἶπε, μετὰ τὰ ἡθικά ἔργα δὲν πατάει ψυχὴ στὰ θέατρα, οἱ θεατρίνοι θάναγκαστοῦνε νὰ παίζουνε ἀνῆθικά γιὰ νὰ μὴν φοβήσονται ἅπ' τὴ πείνα». Ὁ Σταθόπουλος μπήκε πὺδ βαθιὰ στὸ ζήτημα καὶ μᾶς ἀπόδειξε μετὰ σιδερένια πιχειρήματα πὼς ἡθικώτερο ἔργο εἶναι τὸ «Ἐνὸ Φρούτο» καὶ ἡ «Κοραλία» παρὰ τὸ ἀνάγνωσμα ποὺ δημοσίευσεν πέρσον μιά Ἀθηναίικη φημερίδα παρουσιάζοντος τὸ Χριστὸ γι' ἀγαπητικὸ τῆς Μαργα-

λήνης καὶ γι' ἀντεραστὴ τοῦ Ἰούδα. Ὅσο γιὰ τὴ γνώμη τοῦ κ. Ἀμπελᾶ, αὐτὴ δὲν μποροῦσε παρὰ νὰ εἶναι Ἀμπελάδικη καθὼς καὶ τὰ δρώματά του.

Τὸ ζήτημα λύνεται μόνο ἅμα μπεῖ εἶσι «κάθε ὥραῖο πρᾶμα εἶναι καὶ ἡθικὸ, καὶ κάθε ἄσκημο εἶναι κι ἀνῆθικον». Σύμφωνα μετὰ τὴν ἀρχὴν αὐτὴν, τὰ ἔργα τοῦ Ἀμπελᾶ, τοῦ Δημητρακόπουλου καὶ μερικῶν ἄλλων Λασσάνειων καὶ Παντελίδειων ἡθικολογίων δὲν μποροῦνε νὰ περάσουνε γιὰ ἡθικά. Τὰ ἔργα τοῦ Παγιερῶν, τοῦ Μπράκο καὶ τῶν ἄλλων ποὺ μᾶς δίνει ἡ «Νέα Σκηνή» καὶ τὸ θέατρο τοῦ Λεπενιώτη εἶναι ἡθικώτατα. Μὰ δὲν εἶναι μόνο ἡ τεχνικὴ τους ὁμορφιὰ ποὺ τὰ κάνει ἡθικά· εἶναι καὶ ἡ οὐσία τους. Στὸ «Ἐνὸ Φρούτο» λ.χ. θὰ μάθεις πὼς ἅμα πατήσεις τὰ πενήντα δὲ σὲ σφεύρει νὰ παντρευτεῖς κοριτσάκι δεκάξη χρονῶνε, γιὰτὶ ἂν τὸ κάνεις θὰ πάθεις ὅτι κι ὁ ἥρωας τοῦ Μπράκο. Πρέπει νὰναι κανεὶς Ἀμπελᾶς, νὰναι πᾶρε δέκα ντουζίνες δάφνες σὲ δραματικούς ἀγῶνες, καὶ νὰναι γράφει δέκα «Ἀρτεμισίες» καὶ εἴκοσι «Κλεοπάρες» γιὰ νὰν τὰ βροῖσει ἀνῆθικά τὰ τέτα ἔργα. Ἄν ἔχουν δυὸ τρεῖς λίγο ξεσκισμένες φράσεις καὶ μιὰ δυὸ σκηνὲς ὅχι καὶ τόσο καλογερίστικες, μὴν πάρεις μαζί σου, στὸ θέατρο τὴ γυναῖκα σου ἢ τὴν κόρη σου, ἂν καὶ πάλι λιγώτερο ἔχεις νὰ φοβηθεῖς αὐτὰ τὰ ἔργα ἀπὸ τᾶλλα τὰ «ρωμαντικά» ποὺ ὑμνοῦνε τοὺς φτισικούς ἔρωτες καὶ τίς αἰσθηματικὲς αἰμιές. Τὴν «Κυρία μετὰ τὴς Καμέλιες» τοῦ Λουμᾶ δὲν ὑπάρχει Ἀρσακειάδα ποὺ νὰ μὴν τὴ διάβασε καὶ δὲν ὑπάρχει Ἀτθὶς τοῦ κ. Νέη ποὺ νὰ μὴν τὴν εἶδε στὸ θέατρο. Κι ὅμως ἀνῆθικώτερο ἔργο—στὴν οὐσίαν τους· ἐννοεῖται—ἅπ' αὐτὸ δὲν ὑπάρχει. Κι ὅμως κανένας κ. Ἀμπελᾶς καὶ κανένας κ. Πῶπ καὶ κανένας ἄλλος κ. Ταρτοῦφος δὲ βρέθηκε νὰν τὸ χτυπήσει. Εἶναι, βλέπετε, ἡθικὸ ἔργο αὐτὸ γιὰτὶ ἐξυμνεῖ τοὺς αἰσθηματικούς καὶ ὅς ἔρωτες μιανῆς κοκότας!

Δὲ μᾶς ἀφίνουν ἡσυχούς! Μᾶς σῶνουν οἱ κορόοι καὶ ἡ Βουλὴ· τί μᾶς ἐνοχλοῦνε καὶ μετὰ τίς ἡθικολογίες τους; Ἐνας κύριος βρῆκε ἀνῆθικὸ τὸ «Ἐνὸ Φρούτο» ποὺναι βγαλμένο ἀπὸ τίς μεγάλες ἀλήθειες τῆς φύσης καὶ τῆς ζωῆς καὶ βρῆκε ἡθικὸ τὸ «Ἐνστικτον» ποὺναι μιὰ παντρεμένη ἀπατάει τὸν ἄντρα τῆς καὶ εὐεργετὴ τῆς ἀπὸ λόγους... αἰσθηματικούς. Αὐτὸ ποὺ λέγαμε δηλαδὴ.

τρο Λάππα κ' εἶπε στὴν παρέα νὰ πᾶν νὰ τοῦ κάνουν βίζιτα. Ὁ Γιάννης αὐτὸ ζήτησε καὶ κίνησε μαζί τους. Στὴ θύρα ποὺ ἔμπαινε λίγο ἔλειψε νὰ πέσει, γιὰτὶ ἓνα σύρμα εἶχε ἀνακατωθῇ στὰ πόδια του. Τοὺς πρόσφεραν καφέ, τοῦ καθένα χωριστὰ. Αὐτὸς δὲ μπόρεσε νὰ τὸν ἀποπιεῖ, εἶταν πολὺ γλυκός. Στὸ ἔβγα περνώντας ἀπὸ τὸν κήπο εἶδε μιὰ νιὰ νὰ κορολοῦναι λάχανα σκυμμένη κι' ἀνασκουμπωμένη. Ἄμα τὴν ἀγνάντισε, κατὶ βαρὶὰ χτυπᾷ στὴν καρδιά του καὶ τὸ χέρι τοῦ φάνηκε μπροστὰ καὶ τοῦ πλάκωσε τὰ στήθη καὶ χάλιστηκε. Μετὰ τὸ σταναὶ σάξιασε τὰ πόδια του, χωρίστηκε ἀπὸ τοὺς φίλους καὶ κίνησε γιὰ τὸ σπίτι. Ἐπείσε ἴσα καὶ μονάχα τὸ μεσημέρι σηκώθηκε γιὰ νὰ φάει. Ἡ μάνα του εἶχε βάλει τὸ φαγὶ στὴ στήν κ' ἔδρασε ὅσο νῆρθε ἀπὸ τὰ σπύτια ποὺ πῆγε, ἅμα ἀπόλυκε ἡ ἐκκλησιά. Ὅλην τὴν ἡμέρα δὲ βγῆκε ὅζω ὁ Γιάννης καὶ τὸ χέρι τὸν βασάνιζε καὶ τὸ κῆρτσι τοῦ κήπου τοῦ ἀνεβοκατέβαζε τὰ στήθη συχνά, συχνά.

Πολλὰ κορίτσια τοῦ εἶχαν ἔρθει γι' ἀρραβῶνα, ἀλλὰ σὲ κανένα δὲν εἶνε λόγος. Τοῦ εἶχαν ἔρθει κι' ἀπὸ τοῦ Λάππα, μὰ ἡ μάνα του οὔτε ν' ἀκούσει ἤθελε. Κεῖνις τίς μέρες ξαναῆρθαν πάλι κι' ὁ προξενητὴς δὲν ἔφυγε μετὰ τὰ χέρια. Ὁ Γιάννης γύρι-

σε τὴ γνώμη τῆς μάνας του καὶ τᾶσιασαν. Ἐνα βράδι τέλος ἄλλαξαν τὸ δαχτυλίδι. Ὁ κόσμος ὅλος παραξενεύτηκε ἀκούοντας τέτοιον ἀρραβῶνα ποὺ ποτὶ δὲν τὸν πάντεχαν.

Τὸ χέρι εἶχε τραβηχτεῖ ἀπὸ τὸ φράχτη καὶ τί ποτες δὲ δειχνοῦνταν ἐκεῖ. Τότες πιά δὲ μπόρεσε νὰ ὑποφέρει ὁ Γιάννης τὴν ἐρημιά καὶ τόσο πιότερο γένοταν στενόκαρδος. Μιὰ μέρα γύρισε ἀπὸ τὸ κυνῆγι. Εἶταν πουρνὸ ἀκόμα καὶ τότες εἶχε δώξει ὁ ἥλιος. Διάβαινε ἕναν ξερόλακκο πνιγμένο στὰ δέντρα καὶ στὰ κλαριά. Κάτω εἶταν στρώμα τὰ ξερά φύλλα ἀπὸ χρόνια μαζωμένα καὶ κι' ἀπὸ τὸν ἀγέρα. Ἐκίτσε ν' ἀνάψει ἓνα τσιγαρό, ὅταν ἀπὸ τὴν ἄλλην ἄκρη βλέπει νὰ ξεμυτίζει ἡ πεθερά του καὶ παραπίσω ἡ κόρη τῆς ζαλωμένες μετὰ κλαριά. Ὁ ἥλιος τίς χτύπησε κατὰματα κ' εἶταν κόκκινες ἀπὸ τὴ ζέστη κ' ἰδρωμένες. Ντράπηκε ἡ κόρη καὶ τὸ πρόσωπό της ἔγινε σὰν μῆλο κόκκινο. Σηκώθηκε ἴσα κ' ἔφυγε μέσα στὸ λόγγο τρέμοντας. Καθὼς ἔτρεχε ἐμποδίστηκε σ' ἓνα κούτσουρο κ' ἔπεσε καὶ χτύπησε ἄσκημα. Πῆγε σπύτι κι' ἅμα τὸν εἶδε ἡ μάνα του.

—Τί ἔπαθες; τοῦ λέει. Ποῦ γκρεμίστηκες καὶ μαύρισε τὸ μέτωπό σου; ποῖον ἀπάντησε σήμερα στὸ δρόμο σου;

ΚΕΙΝΟ

ποὺ προτείνει ὁ Ξεντεμμένος σ' ἄλλη σελίδα, νὰ τυπωθεῖ δηλ. καὶ ξεχωριστὰ, σ' ἔκδοση καλλιτεχνικὴ καὶ λουσάτη, τὸ Ἀρραβητάρι ποὺ βραβεύτηκε στὸ διαγωνισμὸ τοῦ «Νουμά», καλὸ θὰ εἶτανε καὶ νὰ γίνε. Ὅχι πὼς θὰ μπορέσει νὰ μπεῖ τὸ ἀρραβητάρι αὐτὸ στὰ σχολειὰ μας, —γιὰ τέτιζ νίκη εἶν' ἀκόμα νωρίς—μὰ θὰ μπορέσουνε, νῆχουν ἓνα βιβλίο τῆς ἀθροπίας ὅσοι δικοὶ μας ζοῦνε στὴν ξενιτειά—σάν' τὴν φανερίαν ποὺ ἀναφέρει στὸ ἄρθρο τοῦ ὁ Ξεντεμμένος—καὶ λαχταροῦνε νὰ μάθουνε στὰ παιδιὰ τους τὴν ἀληθινὴν μας γλῶσσα.

Τὸ βραβεῦμένο ἀρραβητάρι θάρχινίσουμε ἀπὸ τᾶλλο φύλλο νὰν τὸ τυπώσουμε λίγο λίγο. Δὲν ξέρομε ἐνὸ συγγραφέα τοῦ σκοπεῖ νὰν τὸ τυπώσει καὶ ξεχωριστὰ, μὰ ὅσοι δικοὶ μας βρίσκουνε γιὰ σωστή, ὅπως καὶ εἶναι, τὴ γνώμη τοῦ συνεργάτη μας ἔς βοηθήσουνε νὰ τυπωθεῖ τὸ βιβλίο.

Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ

τῶν Ἑσωτερικῶν εἶπε προχτές στὴ Βουλὴ πὼς «προσβάλλεται ἡ καλαισθησία» ἐν ἓνα σπύτι ποὺ χτίζεται στὴν Πάτρα σηκωθεῖ δὲν ξέρομε πόσα μέτρα παραπάνου ἀπ' ὅσο πρέπει. Τὴν ἴδια στιγμὴ ποὺ ὁ κ. Ὑπουργὸς μιλοῦσε γιὰ «καλαισθησία» ἓνας βουλευτὴς ἔβρισε ἄλλο συνάδερφό του Ἀδθάδη. Καὶ ἡ καλαισθησία δὲν ἔπαθε τίποτα.

«ΕΘΝΙΚΗ»

πληγὴ, μᾶς γράφει κάποιος φίλος, κατάντησε κι' αὐτὸς ὁ Ματσούκας· σήμερα μίλησε δὴ ὁ Ματσούκας, χτὲς ἔφαγε καί, προχτές πῆγε στὸ Ναύσταθμο καὶ συγκίνησε τοὺς ναῦτες, ἀντιπροχτές πρόσφερε εἴκοσι δραχμὲς στὸ ταμεῖο τοῦ στόλου ποὺ τοῦ τῆς ἔδωσε κάποιος ὁμογενὴς, καὶ δὲν περνᾷ μέρη ποὺ ὁ Ματσούκας νὰ μὴν εἶπε κάτι καὶ νὰ μὴ γράψουν κάτι γιὰ τὴν ἀφεντιά του οἱ φημερίδες. Δὲ θὰ μᾶς ἀπαλλάξει πιά ὁ κύριος αὐτὸς ἀπὸ τὸν παραπολύ φωνακλάδικο πατριωτισμὸ του ;»

Ὅσο κι' ἔσεδόμαστε τὸ φίλο μας, δὲν μποροῦμε νὰ σεβαστοῦμε καὶ τὴ γνώμη του, ποὺ δὲν τὴ βρίσκουμε σωστή. Ὁ Ματσούκας δουλεύει εἰλικρινὰ καὶ τίμια γιὰ μεγάλο καὶ ἱερὸ σκοπὸ, κι' ὅσοι δουλεύουνε

Τὸν χτύπησε μετὰ στὴν καρδιά αὐτὸ τὸ ρώτημα κ' εἶπε·

—Δὲ θυμοῦμαι. Ἄ, μικρὸ πρᾶμα, θὰ περάσει. Κι' ὁ γάμος δὲν ἄργησε νὰ γίνε. Μετὰ πόση χαρὰ τὸν καρτέραγε καὶ μετὰ πόση λαχτάρα φίλησε κεῖνο τὸ χέρι ποὺ τόσο τὸν βασάνισε καὶ τὸν ἔκαμε τόσο ν' ἀγαπήσει. Μὰ δὲν καλοχάρηκε ἀκόμα τίς πρώτες μέρες τῆς παντρείας κ' ἓνα μαῦρο σύννεφο ἀπλώθηκε στὴν καινούργια του ζωὴ. Τὴ γαλήνη τοῦ ἡσυχου κι' ἀσπρου σπιτιοῦ σὰν κάποιος ἀγέρας ἄγριος ἦρθε καὶ τὴ σκόρπισε καὶ γλύστρησε ἀπὸ τὰ παραθύρια ὅζω κι' ἔφυγε ἀπὸ τίς θύρες καὶ πέταξε ἀπὸ τὸ φεγγίτη ἄλλου. Καὶ τὸ ἴδιο τὸ σπύτι σὰ νὰ μίκρυνε, κι' ὁ Γιάννης ὅταν ἤρχονταν, τοῦ φαίνονταν πὼς δὲν τὸν χωρεῖ, πὼς τὸν σφίγγει καὶ τὸν πνίγει ἡ μικρὴ του ἀτμοσφαῖρα.

Ἦρθε ἡ καινούργια νύφη καὶ θρονιάστηκε σὰν κυρά στὴν κορφή καὶ βλέποντας τὴν ἀδυναμία ποὺ τῆς εἶχε ὁ ἄντρας τῆς διέταζε καὶ πρόσταζε καὶ θύμωνε καὶ μάλωνε. Ἐνα λόγος τῆς εἶλεγε ἡ πεθερά της καὶ κείνη ἀπολογιζόταν δέκα. Δὲν πέρναε μέρα, δὲν ἤρχονταν ὥρα νὰ μὴ γκρινιάσει, νὰ μὴ πιαστεῖ μετὰ κείνη καὶ μετὰ τὸν ἑαυτὸ της. Ἦρχονταν ὁ Γιάννης μέσα, ἔβλεπε τὰ ζυγισμένα μούτρα, τσίμπει μιὰ χα-

ΑΠ' ΤΑ ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ ΤΟΥ Α·Ι·ΝΕ

21.

Θέλω σὶδὸν κάμπο νὰ ξεβγῶ
στὰ πρόσωπα τὰ δόσα
ἐκεῖ π' ἀνθοῦνε λούλουδα
καὶ κεληδοὺν πουλιάκια,

Τὶ σὰν βαθιὰ καμμὰ φορὰ
θὰ κοιτομαι σὶδὸ μνήμα
κι αὐτιά καὶ μάτι δόσημο
θὰ μοῦ σκεπάζει χῶμα,

Δὲ θὰ μπορῶ τὰ λούλουδα
νὰ γλέπω πού θ' ἀνθοῦνε
καὶ νὰ γροικῶ τὰ πουλιά
σὰν γλυκοκελαδοῦνε.

ΓΙΑΝ.

ΕΡΓΑ ΚΑΙ ΗΜΕΡΑΙ

ΜΙΑ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ

Στὴν Ἀθήνα βγαίνει μιὰ ἐφημερίδα πού ἔχει
ἓνα ἀτέλειωτο ὄνομα καὶ σκοπὸ νὰ διαδώσει καὶ
νὰ καλυτερέψει τὴ «μελισσοκομία».

Λέγεται «με-λι-σο-κο-μι-κή ἐ-φ-η-με-ρίς» διευ-
τύνεται ἀπὸ τὸν κ. Γ. Τουφεξῆ καὶ εἶναι γεμάτη
ἀπὸ ὁδηγίες, πληροφορίες, ζουγραφίες ἀφισρωμένες
στὶς μελίσσες—καὶ στὰ μελισσοπούλα, καθὼς λέει τὸ
τραγουδάκι.

Ὁ κ. Τουφεξῆς ἔκανε καλὲς σπουδὲς στὴν Ἑλ-
βετία, καθὼς μοῦ εἶπαν ἄνθρωποι πού ξέρουν, κι'
ἐγύρισε στὴν πατρίδα του μὲ γνώσεις καὶ ὁρεξὴ νὰ
ἐργαστῇ ὅσο μπορεῖ, γιὰ τὴ γεωργικὴ βιομηχανία.

Εἶναι καθηγητὴς τῆς μελισσοκομίας στὴ σχολὴ
πού ἔχτισε ὁ κ. Πεσματζόγλου στὸ Χαλάντρι καὶ
βγάζει καὶ τὴν ἐφημερίδα πού ἀνάφερα πάρα πάνω.

Ἐτυχε νὰ διαβάσω τὰ δυὸ φυλλάδια πού τυπώ-
θηκαν ὡς τώρα. Σὰς σερβίρω μιὰ περίοδον κι' ἐπεὶ
κοδεντιάζουμε.

«Πρὶν ἢ ἀνοίξωμεν τὴν ἐγχώριον κυψέλην μὲ
τὰς μελίσσας, πωματίζομεν ἐπιμελῶς τὴν εἰσόδον
αὐτῆς, ἀφοῦ προηγουμένως τὴν καπνίσωμεν, ὥστε
αἱ μελίσσαι νὰ ναρκωθῶσι, κατόπιν δὲ τὴν ἀνοί-
γομεν καπνίζοντες ἐκ τοῦ ἀνω μέρους τῆς ἐγχώριου
κυψέλης, ἐξάγομεν τὰς κηρήθρας μετὰ προσοχῆς,
διὰ νὰ μὴ θραυσθῶσι, διὰ δὲ τῆς ψήκτρας τινάσσο-
μεν τὰς μελίσσας ἐντὸς τῆς νέας κυψέλης, ἀφοῦ το

ποθετήσωμεν ταύτην εἰς τὴν θέσιν τῆς παλαιᾶς καὶ
ἐξάγομεν τὰ πλάσματα, εἰς ἃ θὰ ἐφαρμόσωμεν τὰς
κηρήθρας».

Αὐτὰ ὀνομάζονται ὁδηγίες γιὰ τοὺς χωριάτες.
Γιατὶ ἀντιποθεῖτε τόσο τίς τελείες κ. Τουφεξῆ, αὐτὰ
τὰ σημάδια πού χρησιμοποιοῦνε γιὰ νὰ τελειώσῃ
κάποτε ἡ ἔραση; Ἄν θέλετε ξαναρχίσετε, κανένα
δὲ σὰς ἐμπνέει. Γιὰ ὄνομα τοῦ Θεοῦ οἱ ὁδηγίες
πρέπει νὰ εἶναι εὐκολονόητες, ἀλλοιῶτα δὲν ὠφε-
λοῦν κι' ὁ κόπος πᾶει χαμένος. Ἐξὸν ἂν ἔχετε ἀντι-
θετὴ γνώμη καὶ τότες ἀλλάζει.

Ἀγγίξα στὰ μικρὰ γιὰ νὰ προχωρήσω στὰ μεγα-
λύτερα.

Γλώσσα, γλώσσα, γλώσσα!

Θέλετε στ' ἀληθινὰ νὰ διαδώσετε τὴ μελισσοκο-
μία; Ἀρχίζω νὰ δισταῶ. Γιατὶ δὲν πιστεύω ποτὲ
νὰ τὸ νομίζετε δυνατό ὅταν γράφετε τὴν καθαρεύ-
ουσα. Ἐδῶ τὸ ζήτημα εἶναι πῶς ἀπλῶ, δὲ μιλᾷμε
οὔτε γιὰ αἰσθητικὴ οὔτε γιὰ καλλιτεχνία. Ὁ χω-
ριάτης πρέπει νὰ σπουδάζει πρῶτα μιὰ γλώσσα
νευροσπαστικὴ κι' ἐπεὶ νὰ μάθει κάτι πού θὰ τοῦ
δώσει ἢ θὰ τοῦ αὐξήσῃ τὸ ψῶμι.

Ἀλλὰ ἐστὶ ψοφούμεν τῆς πείνας.

Σὰς τῶγραφε κι' ἓνας ἀπλοϊκός:

«Καλὴ εἶναι ἡ μελισσοκομία κ. Τουφεξῆ, ἀλλὰ
ἔχει δύσκολες λέξεις».

Κι' ἐγὼ προσθέτω νὰ μὴν παραπετάσῃ τὰ λό-
για τοῦ χωριάτη.

Α. Μ.

ΣΤΟ ΠΑΝΗΓΥΡΙ

Εἴτανε τῶν Ἀγιαποστόλων ἀνήμερα.

Ἄλλοτε γινόντανε μεγάλο πανηγύρι στὸ ζω-
κλῆσι τοὺς μέσα στὸ δάσο· μὰ τώρα ὁ κόσμος λεί-
φτηκε βλῆπεις, δὲν τοῦ ἀρέζει ἡ πολλὴ βοή. Τώρα
ἐκεῖ πᾶνε μοναχὰ οἱ παρακατινοὶ καὶ μεθοκοποῦνε
μὲ νταβούλια καὶ ζουράδες· οἱ καλοὶ καλοὶ μπαί-
νουνε μὲς τὶς βάρκες τὸ βράδι βράδι· κι' ἐρχονται
κατὰ τὸ βορινὸ περιγιάλι, ἐκεῖ μπρὸς στὰ μνήματα,
καὶ περνοῦνε τὴν ὥρα. ἄλλοι πάλι πᾶνε πεζοὶ στὸ
ἴδιο μέρος καὶ καθοῦνται στὴν ἀμμουδιὰ μὲ τὸ ρα-
κάκι τοὺς μὲ τοὺς μεξέδες τοὺς καὶ τὸ γλεντᾶνε
ἀπὸ λίγο.

Μιὰ ὥρα πρὶ νὰ βασιλέψῃ ὁ ἥλιος τὰ κατα-
γιαλὰ εἴτανε γιομάτα ἄντρες καὶ γυναῖκες, πού κα-
θότουνε παρίες, παρίες, κι' ὁ γιὰλὸς μέσα γιομάτος
βάρκες. Ὁ καιρὸς πολὺ βολικός. Ἡ θάλασσα ἀτά-
ραχη ἀντικαθρέφτιζε τ' ἓνα μέρος τὸν ἥλιο τὸ γερ-

LE MONDE HELLÉNIQUE

Journal français bi-hebdomadaire

Directer : S. Pappas

Bureaux 2 rue des Philhellènes

ψιὰ ψῶμι κι' ἐφευγε πίσω στὸ παζάρι γλήγορα. Ἡ
μάννα του καθὲ μέρα τοῦ ρίχνονταν νὰ τῆς μάσει
λιγάκι τὰ λουριά· ἀφέντη τοῦ κεφαλιοῦ μας φέραμαν
σπίτι μας; Θὰ μᾶς ἀνεβῇ καὶ στὸ κεφάλι μας ἀρ-
γότερα. Πῶς θὰ κάμουμε μὲ ταύτη, ἔτσι;—Κι' αὐ-
τὸς τί νάλεγε; Κατάλαβε τί τῶγινε· τῶδωκαν δια-
μάντι καὶ βγήκε κάρβουνο. Κι' ἄρχισε νὰ τρώει τὴν
ψυχὴ του καὶ νὰ συλλογιέται πῶς θὰ ζήσει, πῶς θὰ
πάει ἔτσι, κι' ἔλεγε νὰ τῆς εἰπεῖ τίποτε, μὰ πάλι
δὲ ὑπνόμαι νὰ τῆς κάμει λόγο ποτέ. Πήγαινε στὸν
καφενὲ δίχως ὁρεξὴ γιὰ δουλιὰ, κάθονταν σὲ μιὰν
ἄκρη καὶ μὲ τὰ μάτια καρφωμένα στὸν τοῖχο ξετύ-
λιγε τ' ἀτέλειωτο κουδῆρι τῆς συλλογῆς ἀπὸ τὴν
ἀρχὴ καὶ δὲν ἐβρίσκε ἄκρη καὶ πάλι τὸ μάζωνε ὡς
ὅπου τῶκρενε κανένας καὶ τὸν ξύπναε.

Γύρναε σπῖτι κι' ἡ γλώσσα τῆς γυναίκας του ἔ-
κοφτε κι' ἔρραφε, ἀλάρωτη. Κάθονταν στὸ τραπέζι
ἄκριτος, ἔτρωε ἄκριτος, σηκώνονταν ἄκριτος. Ἡ μάν-
να του τὸν κοίταε καὶ πήγαινε κρυφὰ κι' ἔκλαιε, ἔ-
κλαιε. Τὸν ἔβλεπε πού μαραίνονταν ἔτσι καὶ
μαλλιαζόνταν ἡ καρδιά της. Δὲν ἤξερε κι' αὐτὴ τί
νὰ εἰπεῖ. Ἀρχισε νὰ πιστεύει τὰ λόγια τοῦ κόσμου,
πῶς κάτι θὰ εἶναι στὴ μέση, ὁ κόσμος πού λέει κάτι
θὰ ξέρει. Κι' ὅλο μαῦρες σκέψεις τῆς ἤρχονταν καὶ

φοβοῦνταν νὰ τὸ μολοῖται μέσα τῆς ὅτι μάγια τό-
καμαν, γιατί ἅμα τὸ συλλογιώταν, πνίγονταν στὰ
δάκρια. Ρώτησε ξορκίστρες κι' ἄλλες πού ἤξεραν
νὰ χαλᾶν μαγικά, μὰ στὰ χαμένα παιδεύονταν.

Πέρασε κάμποσος καιρὸς καὶ μὲ χίλια στανιά
ἀπόχτησαν παιδί. Εἶπαν ὅτι θ' ἀλλάξει ἡ τύχη.
Καινούριος ἄγγελος μπῆκε μέσα. Μὰ πάλι τίποτε.
Τὸ παιδί εἶταν ἀδύνατο, μαραζιάρικο κι' ἔκλαιε ἀ-
λάρωτο, σπούριζε ὡς ὅπου βράχνιαζε καὶ τοῦ πιάνον-
ταν ἡ φωνή. Τὴ νύχτα, τὰ μεσάνυχτα λάχτιζε συ-
χνὰ, ξύπναε κι' ἔβανε τὰ κούσματα πού σηκώνονταν
ὅλοι στὸ ποδάρι.

Κανένας ἐδικὸς τοῦ Γιάννη δὲν πατοῦσε στὸ σπῖ-
τι του, κανένας γείτονας δὲν ἀνοίγε κουδέντα μὲ τὴ
γυναίκα του καὶ τριγύρω ἀπὸ τὸ σπῖτι ὅλος ὁ κό-
σμος κρυφομιλοῦσαν κι' ἔλεγαν καὶ τὸ εἶχαν στὸ στό-
μα τοὺς. Εἶχε γίνῃ τριγύρω μιὰ ἀτμόσφαιρα πού
τοὺς εἶχε ζῶσει καὶ αὐτοὶ εἶταν χωρισμένοι ἀπὸ τὸν
ἄλλο κόσμο, πού ἔρριχναν στὸ σπῖτι τὸ ἄγριο—ἔτσι
φαίνονταν—μιὰ ματιά παράξενη σὰ νὰ ἔρριχναν
ἀπάνω του τὸν λίθον τοῦ ἀναθέματος. Κ' ἡ γυναί-
κα τοῦ Γιάννη οὔτε τὴν ἐμελενε καν, οὔτε δόντι· τῆς
ἐτρίζε καὶ δὲν ἄλλαζε τὰ φερόματά της. Ὅταν πῆ-
γαινε στὴ μάννα της καὶ τάλεγαν κι' ἀνάφεραν τὰ

λόγια τοῦ κόσμου, ἡ κόρη χόπ σηκώνονταν καὶ μὲ
τὸ δεξὶ τὸ χέρι στὴ μπάλλα καὶ τ' ἄλλο στὴ μέση
ἔλεγε·

—Ἀμ, δὲ βλέπεις, δούλα θὰ τῆς γίνω τώρα καὶ
κοπέλλι! Τὶ θάρρεψε ἡ τέτι καὶ ἡ πάντια! κι' ἄρχισε
τὸ βρισκόγι γιὰ τὴν πεθερὰ της, γιατί αὐτὴ τῆς
εἶχε μπεῖ στὸ μάτι καὶ δὲν τὴν ὑπόφερνε.

Κ' εἶχαν γένῃ μολόχημα τοῦ κόσμου κι' ὅλου τοῦ
χωριοῦ κι' αὐτὲς ἔκαναν τ' ἀδιάφορο· δὲν πᾶν νὰ
λὲν, μᾶς ἔκοφαν τὰ πράσα!

Μὰ ὁ Γιάννης εἶχε καταντήσει μισός. Τὰ μάτια
του εἶταν σθημένα ὀλάτελα καὶ βαθιὰ χωμένα στὸ
κούτελο. Εἶχε ξεπέσει κι' εἶχε γίνῃ κακὴν κακῶς.
Δὲν κοιταζόνταν καθόλου. Στὸ δρόμο πήγαινε σιγὰ
σιγὰ, καμπουριασμένη, μὲ τὸ κεφάλι κερμαντζου-
λιασμένο. Οὔτε τὴ δουλιὰ του κοίταε, οὔτε τὸ σπῖτι
πιό. Στὸν καφενὲ κατέβαινε ἄργα καὶ τῶδανε στὸ
πιπὸ μόνος του. Κάθονταν στὸ παράθυρο καὶ χι-
ζευε ὅζω κάτω, στ' ἀμπέλια καὶ στὶς ράχες. Ἀζα-
φρα σηκώνονταν, ἐπαινε τὸ γιαλὶ στὸ χέρι κι' ἔπινε,
ἔπινε ρακί. Τσιγάρο ἓνα ἔρριχνε, ἄλλο ἀναφτε. Κου-
δέντιαζε ξεχασμένα καὶ κομμένα, ἀπὸ τὸν ἓνα λόγο
πῆδαι στὸν ἄλλο.

Κατόπι τῶρριζε στὰ χαρτίκα. Ἀπὸ τὸ βουρνὸ ὡς